პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров Грузинской ССР и Грузинского республиканского совета профсоюзов

გამოცემის მე-12 წელი

№ 52 (962) ოთხშაბათი, 20 ივნისი, 1956 წ. ფასი 30 კაპ.

დავეხმაროთ სოფლის ფიზკულტურელებს

საბჭოთა ახალგაზრდობის ბედნიერი მომავლისათვის მამობრივად ზრუნავენ სახელოვანი კომუნისტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა. ჩვენი ჭაბუკებისა და გოგონებისათვის შექმნილია ნაყოფიერი სწავლის, მეცნიერების მწვერვალების დაუფლების ყველა პირობა. ამას კიდევ ერთი ნათელი დადასტურებაა ახლახან გამოქვეყნებული სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება — სსრ კავშირის საშუალო სკოლების, საშუალო სპეციალური სკოლებისა და უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლის ფასის გაუქმების შესახებ. ამ გადაწყვეტილებას დიდი სიხარულით შეხვდნენ ჩვენი დიადი საბჭოთა ქვეყნის ჭაბუკები და გოგონები, რომლებიც მზად არიან ამ ზრუნვას უპასუხონ ახალ-ახალი წარმატებების მოპოვებით.

ჩვენს ქვეყანას სჭირდება, რომ კომუნიზმის ახალგაზრდა მშენებელი იყოს განათლებული, მასთან ფიზიკურად გაკაჟებული და ყოველი დაბრკოლებისადმი შეუდრეკელი. ამიტომაა, რომ დიდი ყურადღება ექცევა ახალგაზრდა თაობის ფიზიკურად გაჯანსაღების კეთილშობილურ საქმეს. სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში შექმნილ სპორტულ სექციებში ასიათასობით სტუდენტი და მოსწავლე იმაღლებს თანრიგს, შიდასაკოლექტივო, საქალაქო, რესპუბლიკურ და საკავშირო შეჯიბრებებში ავლენს მზარდ ოსტატობას. დღევანდელ პირობებში წარმოუდგენელია იყო ახალგაზრდა და არ მეცადინეობდე სპორტში, შენი წვლილი არ შეგქონდეს ამ სასარგებლო საქმეში. ჩვენი ქვეყნის სპორტული ორგანიზაციები დიდ ყურადღებას უთმობენ მოსწავლეთა და სტუდენტთა შორის ფიზკულტურისა და სპორტის დანერგვის საქმეს. ყოველწლიურად ეწყობა საკავშირო სპარტაკიადები, სადაც ერთმანეთის ძალას ცდის რუსი, უკრაინელი, ბელორუსი, უზბეკი, ქართველი და სხვა ეროვნებათა წარმომადგენლები.

რესპუბლიკის ახალგაზრდები ამ დღეებში დაამთავრებენ საზაფხულო სესიებს და დასასვენებლად გასწევენ, რათა დაძაბული სწავლის შემდეგ ნაყოფიერად დაისვენონ, განახლებული ენერგიით დაუბრუნდნენ მშობლიურ სასწავლებელს. ჩვენი მომავალი თაობისათვის ფართოდ გაიღო რესპუბლიკის მრავალრიცხოვანი სანატორიუმის, დასასვენებელი სახლის, პიონერთა ბანაკისა და სხვა გამაჯანსაღებელი დაწესებულებათა კარები. ახმიანდნენ კალათბურთის, ფრენბურთის, ჩოგბურთის მოედნები, იმართება შეჯიბრებები ცურვაში... ბევრმა ახალგაზრდამ გადაწყვიტა თავისი არდადეგები დაუთმოს ტურიზმს — სპორტის წარმტაც და მიმზიდველ სახეობას.

როგორც ვიცით, ახალგაზრდების ერთი ნაწილი გაემგზავრება მშობლიურ სოფელში. ეს ძალიან კარგია. მშობლიურ სოფელში აქტიური დასვენების გარდა ბევრი სასარგებლო საქმის გაკეთება შეიძლება. ჩვენი რესპუბლიკის რაიონებში ამჟამად დიდი სამუშაოები მიმდინარეობს — საკოლმეურნეო მინდვრების პატრიოტები ემზადებიან მიმდინარე წლის უხვი მოსავლის მიღებისათვის. ამ მნიშვნელოვან საქმეში აქტიური მონაწილეობა ჩვენც უნდა მივიღოთ. გარდა ამისა საჭიროა დავეხმაროთ სპორტის ადგილობრივ მოყვარულებს მუშაობის გამოცოცხლებაში. სათავეში უნდა ჩავუდგეთ სპორტული ბაზების კეთილმოწყობას, ძირეული ფიზკულტურული კოლექტივების ორგანიზაციულად განმტკიცებას.

ჩვენ ვიცით, რომ სპორტსაზოგადოებათა ბრიგადები ყველა კოლმეურნეობას ვერ მოემსახურება. ეს უნდა გაითვალისწინონ ქალაქიდან ჩასულმა ამხანაგებმა. მათ უნდა შემოიკრიბონ სოფლის აქტივი, დააინტერესონ ისინი სპორტული საქმიანობით, ჩამოაყალიბონ სექციები, ხელი შეუწყონ მათ ნაყოფიერ მეცადინეობას, მოაწყონ შეჯიბრებები ბრიგადებს შორის სპორტის სხვადასხვა სახეობაში, ამხანაგური შეხვედრები მეზობელ კოლმეურნეობების გუნდებთან და სხვ.

დიდი ყურადღება უნდა დაეთმოს ნიშნოსანთა მომზადებას. კომკავშირულ ორგანიზაციასთან მჭიდრო კავშირში უნდა მივაღწიოთ იმას, რომ ნიშნოსანთა და თანრიგოსანთა მომზადების გეგმა წარმატებით შესრულდეს. როგორც ვხედავთ, სოფელში დასასვენებლად ჩასულ სპორტსმენებს გასაკეთებელი ბევრი აქვთ.

ყოველმხრივ დავეხმაროთ სოფლის ფიზკულტურელებს. ეს თვითეული საბჭოთა პატრიოტის წმიდათა-წმიდა მოვალეობაა.

სურათზე: ეთიოპიისა და თბილისის „დინამოს“ ფეხბურთელები გამოდიან მოედანზე.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

მიეძღვნება სპარტაკიადას

ფიზკულტურისა და სპორტის საკავშირო კომიტეტმა მიიღო დადგენილება ჩატარდეს სსრ კავშირის ხალხთა სპარტაკიადისადმი მიძღვნილი ვარსკვლავისებური ესტაფეტა, რომელსაც ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში სტარტი მიეცემა იმ ანგარიშით, რომ სპორტსმენები 5 აგვისტოს ერთმანეთს შეხვდნენ მოსკოვის ცენტრალურ სტადიონზე. ისინი დედაქალაქში მოიტანენ პატაკს შეჯიბრებისათვის მზადყოფნის, მიღწევების შესახებ.

პირველად გზას გაუდგებიან ვლადივოსტოკის მოტოციკლისტები. მათი მარშრუტი ყველაზე გრძელია. ისინი გაივლიან ციმბირს, ურალს. ვოლგაზე ესტაფეტას მიიღებენ ნიჩბოსნები, შემდეგ იგი გადაეცემა ველოსიპედისტებს, ხოლო მოსკოვში მას მიიტანენ მორბენლები.

საინტერესო მარშრუტით მოაქვთ თავიანთი ამანათი ყირგიზელ სპორტსმენებს. მათ გზას გააგრძელებენ ყაზახეთისა და უზბეკეთის სპორტსმენები, რომლებიც გაივლიან ყამირ მიწებს.

ესტაფეტებს სტარტი მიეცემა აგრეთვე ტაშკენტში, ერევანში, ბაქოში, ვილნიუსში, კიშინიოვში, ტალინში, პეტროზავოდსკში.

ესტაფეტა ჩაივლის, როგორც მოტოციკლისტების, ველოსიპედისტების, მძლეოსნების, ნიჩბოსნების გუნდური შეჯიბრება. ყოველი გუნდის შემადგენლობაში უნდა იყოს სულ ცოტა 5 სპორტსმენი. ცალკეულ ეტაპებზე სტარტს აიღებენ ნორჩი სპორტსმენები.

ესტაფეტის წაღების უფლებას ყოველ ეტაპზე ღებულობს ის სპორტული საზოგადოების გუნდი, რომელმაც გაიმარჯვა წინა ეტაპზე.

მოსკოვში უკვე შექმნილია ამ ესტაფეტის ცენტრალური შტაბი, რომელიც ამჟამად აზუსტებს ესტაფეტის გრაფიკისა და გუნდების საზეიმო ფინიშის პროგრამას.

• • •

სსრ კავშირის კულტურის სამინისტროს რადიოინფორმაციის მთავარი სამმართველოს უფროსმა ამხ. ა. პუზინმა გამოსცა ბრძანება, რომელიც მიმართულია რადიოსა და ტელეხედვაში სპარტაკიადისათვის სამზადისის უკეთ გაშუქებისათვის.

უკანასკნელი ცნობების მთავარ რედაქციას წინადადება მიეცა გააფართოვოს ინფორმაცია სპარტაკიადისათვის მზადების შესახებ. მოეწყოს რადიორეპორტაჟები რესპუბლიკური სპარტაკიადებიდან. მიკროფონთან გამოვლენ სპორტის ოსტატები, კომკავშირული მუშაკები, პროფკავშირებისა და ფიზკულტურის კომიტეტების ხელმძღვანელები. რადიოთი იწარმოებს „სოვეტსკი სპორტში“ მოთავსებული საინტერესო მასალების გადაცემა. გადაცემებში რესპუბლიკათა ცხოვრების შესახებ უნდა ჩართულ იქნას მასალები სპარტაკიადისათვის მზადების შესახებ.

ტელეხედვის ცენტრალურ სტუდიას წინადადება მიეცა მნიშვნელოვანი ადგილი დაუთმოს გადაცემებს მომავალ სპარტაკიადასთან დაკავშირებულ თემებზე.

„სისწრაფე რუსების დევიზია“

ბუენოს-აირესი. ადგილობრივმა გაზეთებმა მოათავსეს დაწვრილებითი ანგარიშები საბჭოთა კავშირისა და ბუენოს-აირესის კალათბურთელთა ნაკრები გუნდების შეხვედრის შესახებ. გაზეთები აღნიშნავენ, რომ მრავალრიცხოვანი მაყურებელი, რომელმაც გულთბილად მიიღო საბჭოთა კალათბურთელების გუნდი, სტუმართა შესანიშნავი თამაშის მოწმე იყო. საბჭოთა კავშირის კალათბურთელთა უპირატესობა აშკარა იყო მთელი თამაშის მანძილზე. არგენტინის ნაკრებმა ვერ შეძლო მოწინააღმდეგეს გამკლავებოდა თავდასხმაში ან დაცვაში.

„სისწრაფე, — წერს ერთ-ერთი გაზეთი, — რუსების დევიზია“. გარდა ამისა პრესაში ხაზი აქვს გასმული მოთამაშეთა კარგ ფიზიკურ მომზადებას, კომბინაციურ თამაშს.

ფრანგი კალათბურთელები პეკინში

ჩინეთის ფიზიკური კულტურისა და სპორტის საზოგადოების მიწვევით ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკაში სტუმრად იმყოფება საფრანგეთის მუშათა სპორტული ფედერაციის კალათბურთელთა გუნდი.

ფრანგი და ჩინელი კალათბურთელების ამხანაგურმა შეჯიბრებებმა დიდი ინტერესი გამოიწვია ადგილობრივ სპორტულ წრეებში. მატჩებს მაყურებელთა დიდი რაოდენობა ესწრება.

პეკინის ფიზკულტურის ინსტიტუტის გუნდებმა სტუმრებთან შეხვედრაში კარგი მომზადება აჩვენეს და დაამარცხეს მოწინააღმდეგე. ქალებმა გაიმარჯვეს ანგარიშით 73 : 42, ხოლო ვაჟებმა — 80 : 38.

მძლეოსანთა შეჯიბრება პარიზში

ამ დღეებში პარიზში გაიმართა მძლეოსან-სტუდენტთა საერთაშორისო შეჯიბრება, რომელშიც მონაწილეობდნენ საფრანგეთის, სსრ კავშირის, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის, ჩეხოსლოვაკიისა და იტალიის გუნდები.

100 მეტრზე რბენაში გაიმარჯვა შტეინბახმა (გდრ) — 10,8, მანვე მოიგო რბენა 200 მეტრზე — 21,7. 400 მეტრი ყველაზე სწრაფად გაირბინა ჩეხმა ტროუფილმა — 48,9. თარჯრბენი 110 მეტრზე მოიგო პეტროვმა (სსრკ) — 15,0, ხოლო რბენა 1500 მეტრზე კალთაკინმა (სსრკ) — 3.59,0. მატეიკამ (ჩეხოსლოვაკია) აიღო 2 მეტრი სიმაღლე.

გუნდურ ჩათვლაში გაიმარჯვეს საბჭოთა სპორტსმენებმა.

СССР МАСТЕР СПОРТА

იმრავლოს თქვენმა რიგებმა

სპორტის ახალი ოსტატები

მ. უთმელიძე

ჯერ კიდევ სკოლაში იტაცებდა მას ტურიზმი — მშობლიური მთების, ველების შესწავლა. ბუნების სიმშვენიერით მოხიბლულმა მარინემ გადაწყვიტა სულ უფრო ღრმად შეეცნო იგი და სწორედ ამიტომ იყო, რომ ის სკოლის დამთავრების შემდეგ შედის ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტზე. აქ დოცენტ ვ. სანებლიძის ხელმძღვანელობით საბჭოთა ალპინიზმის 20 წლისთავთან დაკავშირებით ფაკულტეტი აწყობს ალპინიადას მყინვარწვერზე 18 სტუდენტის შემადგენლობით. მათ შორის მარინე უთმელიძეც იყო. ბუნების სტიქიაზე პირველმა გამარჯვებამ მას ფრთები შეასხა და შეაყვარა მთამსვლელობა. 1944 წელს ზაფხულში საქართველოს ალპურმა კლუბმა მოაწყო ექსპედიცია სვანეთში. მარინემ და მისმა ამხანაგებმა წარმატებით დაიპყრეს კეკლუცა თეთნულდი და ლეღზირების მწვერვალები.

მთამსვლელობასთან ერთად იგი ეწევა საინტერესო საზოგადოებრივ საქმიანობას. 1947 წელს ხევსურეთის კომპლექსურ-კვლევითს ექსპედიციას ხელმძღვანელობდა. 1949 წელს იგი შეებრძოლა სერიოზული კატეგორიის მწვერვალს სვეტლარებს. 1950 წელს კი სოფელ მაზერიდან დაიძრა ახალგაზრდა მთამსვლელთა ჯგუფი თ. ტატიშვილის, ს. ცაიშვილის, ჯ. მეძმარიაშვილისა და მ. უთმელიძის შემადგენლობით. ჯგუფმა გეზი პირქუშ და მიუკარებელ უშბასაკენ აიღო. მის დალაშქვრას მამაცმა ოთხეულმა ათი დღე მოანდომა. მარინე უთმელიძე არის ალექსანდრა ჯაფარიძის შემდეგ მეორე ქართველი სპორტის ოსტატი ქალი.

პირადი სპორტული კვალიფიკაციის ამაღლებასთან ერთად იგი დიდი ხალისითა და მონდომებით მუშაობს თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ტურიზმისა და ალპინიზმის კაბინეტში, სადაც გატაცებით გადასცემს თავის გამოცდილებას ნორჩ მთამსვლელებს.

იმოგზაურეთ, გაეცანით მშობლიურ მხარეს

პიონერებისა და მოსწავლეების 1956-1957 წლების საკავშირო ექსპედიცია

ბავშვებო!

ამას წინათ გაზეთ „პიონერსკაია პრავდას“ რედაქციამ და რუსეთის სფს რესპუბლიკის ბავშვთა ცენტრალურმა საექსკურსიო-ტურისტულმა სადგურმა მოუწოდეს საბჭოთა კავშირის პიონერებსა და მოსწავლეებს ჩაებნენ 1956-1957 წლების სრულიად საკავშირო ექსპედიციაში.

ბავშვებო! ვიდრე გაემგზავრებოდეთ, მიიღეთ დავალება კოლმეურნეობაში, სოფლის საბჭოში, რაიაღმასკომში, სკოლაში, სამეცნიერო-საკვლევო ინსტიტუტში, მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში, საქართველოს ბავშვთა საექსკურსიო-ტურისტულ სადგურში.

მარშრუტის შედგენის შემდეგ თქვენი მზადყოფნა აცნობეთ ბავშვთა საექსკურსიო-ტურისტულ სადგურს (თბილისი, კამოს ქ. № 2). იქიდან თქვენი რაზმი მიიღებს „პიონერსკაია პრავდისა“ და რუსეთის ბავშვთა ცენტრალურ საექსკურსო-ტურისტული სადგურის საექსპედიციო მოწმობას.

სალაშქროდ გასვლა, ლაშქრობის მიმდინარეობა და ლაშქრობის შედეგები აცნობეთ საქართველოს ბავშვთა საექსკურსიო-ტურისტულ სადგურს. თქვენს საუკეთესო ცნობებს, დღიურებს, ფოტო-სურათებს, ჩანახატებს სადგური გაუგზავნის „პიონერსკაია პრავდის“ რედაქციას.

ლაშქრობის დროს შეგროვებულ მასალებსაც გაუგზავნით საქართველოს სსრ ბავშვთა საექსკურსიო ტურისტულ სადგურს, რომელიც გადასცემს იმ ორგანიზაციას, საიდანაც მიიღეთ დავალება.

ახალგაზრდობის მეექვსე მსოფლიო ფესტივალის დროს მოსკოვში გაიხსნება პიონერთა და მოსწავლეთა 1956-1957 წლების სრულიად საკავშირო ექსპედიციის შედეგებისადმი მიძღვნილი გამოფენა.

საქართველოში გამოფენები ჯერ მოეწყობა რაიონებსა და ქალაქებში, შემდეგ თბილისში.

მოგზაურთა საუკეთესო რაზმები დაჯილდოვდებიან გაზეთ „პიონერსკაია პრავდისა“ და ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო ტურისტული სადგურის სიგელებითა და სალაშქრო საჭურვლით.

მომავალი სასწავლო წლის ზამთრის არდადეგების დროს მოსკოვში მოეწყობა ექსპედიციის მონაწილეთა კონფერენცია, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებს საუკეთესო მოგზაურთა 30 რაზმი.

პიონერებო და მოსწავლეებო, ემზადეთ საზაფხულო ლაშქრობისათვის!

ჩაებით სრულიად საკავშირო 1956-1957 წლების ექსპედიციაში! ჩვენ გამოგიგზავნით საექსპედიციო მოწმობას.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგური

ნორჩი ტურისტები ისვენებენ.

ფოტოეტიუდი დ. იაკობაშვილისა.

◆

რჩევა-დარიგება ნორჩ მოგზაურს

◆

ტურისტის საჭურველი

ტურისტული ლაშქრობა რა ხანგრძლივობისაც არ უნდა იყოს იგი, მოგზაურობის ხასიათის შესაბამისად მოითხოვს გააზრებულსა და გეგმიან მომზადებას.

ტურისტული საჭურველი ორ ჯგუფად იყოფა: ინდივიდუალური, ე. ი. ყოველი ტურისტის მიერ ცალკე პირადი საჭურველი და ჯგუფური, ე. ი. კოლექტიურად სახმარებელი.

მოკლედ დავახასიათოდ ტურისტული საჭურველის ზოგი სახეობა, მისი დამზადებისა და სახელდახელოდ შეცვლის ხერხები.

ზურგჩანთა და რით შეიძლება იგი შეიცვალოს

ტურისტულ მოგზაურობაში აუცილებელია ზურგჩანთა. იგი ყველა ტურისტს საკუთრივ უნდა ჰქონდეს. ზურგჩანთაში ლაგდება როგორც პირადი ნივთები და ტანსაცმელი, ასევე ჯგუფური საჭურველი და საგზალიც. ზურგჩანთა თავის მოცულობისა და მოყვანილობის მიხედვით სხვადასხვანაირია, მისი შეძენა შეიძლება მაღაზიებში, მაგრამ სურვილისამებრ ყველა მოგზაურს შეუძლია თვითონ შეკეროს იგი. ზურგჩანთის მასალად შეიძლება გამოვიყენოთ თხელი ბრეზენტი ან სქელი ტილო, უმჯობესია მუქი ფერის.

ზურგჩანთის შესაკერად საჭიროა ნაჭერი სიგრძით 180 სმ-2 მეტრი, და სიგანით — 50 სმ. პირველ რიგში უნდა გამოიჭრას ჩანთის მთავარი ნაწილი: წინა და უკანა მხარე სიგრძით საშუალოდ 50-55 სმ, ხოლო სიგანით 40-45 სმ და გვერდები, სიგრძით იგივე, ხოლო სიგანით — 15-20 სმ. ჩანთა რომ ზურგზე კარგად იდოს, უმჯობესია ცალკე გამოეკეროს ძირი, სწორკუთხოვანი ან ოვალური ფორმისა 15-20×30-35 სმ. ზურგჩანთის პირი 2 სმ გადაიკერება პირმოსაკრელი ზონრის გასაყრელად. გარდა ამისა, ზურგის მხრიდან გადმოსაფარებელი სარქველი უკეთდება, რომელიც ზურგჩანთის დამატებით შესაკრავს წარმოადგენს. ეს ზედა სარქველი უმჯობესია ორკეცი ქსოვილისაგან შეიკეროს, რადგან იგი ჯიბის მაგივრობასაც გასწევს (სხვადასხვა სახელდახელო საჭირო ნივთების ჩასადებად).

ზურგჩანთის წინა მხარეზე დაეკერება ორი ან სამი (ორი გვერდითი და ერთი ცენტრალური) ჯიბე შესაკრავი სარქველებით, ხოლო, ზურგზე მოსაკიდებლად — ღვედები ტყავის ან ზურგჩანთის მასალიდანვე, ოღონდ რამდენიმე კეცად შეკერილი, სიგანით 4-5 სმ; ღვედებს ქვემოდან 6-8 სმ სიგანის ქეჩა უნდა გამოეკეროს, რათა მძიმე ჩანთამ მოგზაურს მხრები არ დაუშავოს.

ღვედების თითო ბოლო (ერთმანეთის გვერდით) დაკერდება ზურგჩანთის ზურგის მხრის ზემო ნაწილში, ხოლო თავისუფალი ბოლოები კი, ძირის კუთხეებზე აბზინდებით იკვრება და მათი დამოკლება-დაგრძელებით შეიძლება ჩანთა ზურგზე მოვირგოთ. ჯიბეების შესაკვრელ სარქველებს უკეთდება წვრილი ტყავის თასმები, ხოლო თვით ჯიბეებს — აბზინდები.

როდესაც საშუალება არა გვაქვს ზურგჩანთა შევიძინოთ ან შევკეროთ, მის ნაცვლად შეიძლება გამოვიყენოთ, მაგალითად გუდა, ტომარა (პარკი) და მისთანანი. მხოლოდ საჭიროა იგი შეიკეროს გამძლე მატერიისაგან, რომელსაც გაუკეთდება ზურგზე მოსაკიდებლად ღვედები, ისეთი, როგორც ზევით აღვწერეთ. ზურგჩანთაში ბარგი წესიერად უნდა ჩალაგდეს — ჯერ ზურგის მხარეს რბილი ნივთები (საძილე ტომარა, საბანი, სათადარიგო ტანსაცმელი და საცვალი) დაიდება, ხოლო მძიმე რაც არის, ძირში და უფრო გარეთკენ.

პროდუქტები საჭიროა პარკუჭანებში ჩაიწყოს და ზურგჩანთაში ისე ჩალაგდეს. შუშისქილიანი კონსერვები უნდა გაიხვეს სათადარიგო საცვლებში, სვიტრსა და მისთანებში, რომ არ გატყდეს და ძირში გარეთკენ ჩალაგდეს; თუნუქისყუთიანი კონსერვები შესაძლებელი და უმჯობესია ჯიბეებში ჩავაწყოთ.

ზურგჩანთა თუ კარგად არის ჩალაგებული, ზურგზე კარგად ძევს, მოძრაობის დროს ტურისტს ნაკლებად ღლის და არ აწუხებს.

საძილე ტომარა

ტურისტულ ლაშქრობაში, როგორც საერთოდ ყოველთვის, ღამით კარგად უნდა დავისვენოთ, რადგან დასვენებულ ორგანიზმს მეტი ამტანობა აქვს და ამავე დროს მოგზაურობაც გამაჯანსაღებლად მოქმედებს ადამიანზე.

ღამე, რომ კარგად გავათიოთ, საჭიროა გვქონდეს საძილე ტომარა ანდა მისი შემცვლელი რამ. საძილე ტომარა ძირითადად ორი სახისაა ხოლმე: ბამბისა ან გერმისა (სუსხურის, გედის ან ბატის ბუმბული). ბამბეულის საძილე ტომარა უფრო გავრცელებულია, რადგან შედარებით იაფია, თუმცა სიმძიმითა და სითბოთი გერმისას დიდად ჩამოუვარდება.

საძილე ტომარა ადამიანის მოყვანილობისა კეთდება: ერთი ბოლო მხრებში განიერია და ერთი მხრიდან სიგრძეზე შუაწელამდე ჩაჭრილია — საძილე ტომარაში აქედან ძვრებიან. მეორე ბოლო ფეხებისაკენ, უფრო ვიწროა.

მზა საძილე ტომრები სხვადასხვა ზომისაა. შესაკერ მასალად იყენებენ მჭიდროდ ნაქსოვ მუქი ფერის აბრეშუმს, მიტკალსა თუ სატინს. მას ზომისა და ფორმის მიხედვით ოთხკეცად გამოჭრიან, ორ პირს მხრისათვის იყენებენ, მეორე ორ პირს კი — ალმა მხრისათვის.

ზურგის მხარესაც და წინა მხარესაც ბამბას თუ გერმს უდებენ და მერე ალიანდაგებენ. მერე წინა და უკანა მხარეს ერთმანეთზე მიაკერებენ (ნაკერმა დაბამბულ-დალიანდაგებული ადგილი უნდა დაიყოლიოს). ამგვარად, დახშული ტომარა გამოვა. ახლა მას წინა მხრიდან სიგრძეზე 60-75 სმ გაჭრიან და ჩანაჭერს დაბამბულ-დალიანდაგებულ მისაფარებელ ძალთას დააკერებენ, რომელსაც ზონრის მარყუჟებს გაუკეთებენ; ეს მარყუჟები მათ გასწვრივ თვითონ ტომარაზე დაკერებულ ღილაკებზე შეიკვრება. სისუფთავისა და საძილე ტომრის დასათბუნებლად შიგ იდება ტომრადვე შეკერილი ზეწარი, რომელიც დროდადრო იცვლება და ირეცხება.

საძილე ტომარა შეიძლება შეიკეროს როგორც ერთმაგი, ერთი ადამიანისათვის, ისე 2-3 და 4 კაცისათვისაც. ამ შემთხვევაში იგი იკერება განიერი ტომრის მსგავსად, რომელიც ოთხკუთხედის მოყვანილობისაა. გაკერილი აქვს სამი მხარე, ერთი სულ ღიაა და ჩაწოლა აქედან ხდება; პირმოსაკრავი ამგვარ ტომარას არა აქვს. საძილე ტომარა შეიძლება უბრალო შალის საბანმა ანდა ნაბადმა შეცვალოს. საბანი შეიძლება ტომრად გადაკეთდეს; სიგრძით ნახევრამდე გაიკერება; დაიდება სიგრძეზე ისე, რომ განაკერი ზემოდან შუაზე მოვიდეს; ამ მდგომარეობაში გაიკერება თავი და ბოლო; ღია ადგილის შესაკრავი გაუკეთდება და სახელდახელო საძილე ტომარა მზადაა.

ქ. ასტახიშვილი

ლაშქრობა დაიწყო

ჩვენი რესპუბლიკის პიონერთა და მოსწავლეთა რაზმეულებმა თხოვნით მიმართეს საქართველოს ბავშვთა ტურისტულ ცენტრალურ სადგურს, რომ ჩარიცხულ იქნან საკავშირო ექსპედიციაში.

ოჩამჩირის პიონერთა სახლიდან იტყობინებიან, რომ ნორჩი მოლაშქრეები გადიან მარშრუტით ოჩამჩირე-მოქვი-ოტაპი-კვეზანი-ოჩამჩირე. ისინი ინახულებენ მოქვის მონასტერს და ცნობილ აბსკილის გამოქვაბულს, რომელიც თავისი მოცულობით კავკასიაში უდიდესია, კვეზანში დაათვალიერებენ ქვანახშირის საბადოებს.

სოფელ ახმეტის საშუალო სკოლის 15 მოსწავლე 6 დღიანი ლაშქრობის შემდეგ მიიღებს „ნორჩი ტურისტის“ სამკერდე ნიშანს. ისინი 45 კილომეტრიან მანძილს დაფარავენ ბიოლოგიის მასწავლებლის მ. ბოდაველის ხელმძღვანელობით. ახმეტიდან ისინი ეწვევიან ნაფარეულის საბჭოთა მეურნეობას, ლოპოტის ხეობას, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტის დავალებით სოფ. შაქრიანში ნორჩი მოგზაურები შეაგროვებენ ეთნოგრაფიულ მასალებს.

საინტერესო ორდღიან ლაშქრობას მოაწყობენ ზესტაფონის 11 საშუალო სკოლის VI კლასის მოსწავლეები. მათი სვლიგეზია: ზესტაფონი-ქვედა საქარა-თამარის ხიდი-ბორჯის ციხე-საზანო. ლაშქრობაში ჩაებნენ აგრეთვე ვანის რაიონის სოფელ ამაღლების საშუალო სკოლისა და ქუთაისის მე-17 საშუალო სკოლის მოსწავლეები.

პირველი სტუმრები

ქუთაისის ტურისტულმა ბაზამ მიიღო ტურისტთა რამდენიმე ჯგუფი, რომლებიც საქართველოში ჩამოვიდნენ მოსკოვიდან, ლენინგრადიდან, კიევიდან, ირკუტსკიდან და ჩვენი ქვეყნის სხვა ქალაქებიდან.

ბაზას გაუკეთდა კაპიტალური რემონტი. აქ შექმნილია კარგი პირობები ჩამოსულთა დასვენებისა და გართობისათვის.

ქუთაისის ბაზაში გაივლის ორი საკავშირო ტურისტული ჩათვლითი მარშრუტი. აქვე იწარმოებს სამკერდე ნიშნის — „სსრ კავშირის ტურისტი“ გადაცემა.

ი. ბუხაიძე

ფეხბურთი

ეთიოპია — „დინამო“ თბილისი

თბილისი. „დინამოს“ სტადიონი. 18 ივნისი.

„დინამო“ (თბილისი) — ეთიოპია (ნაკრები) — 3:1 (2:0).

ეთიოპია: ბერხანე, გირმაიე, ნეგაში, მახმუდი, აიელე, ადამუ, ნეტსერე, ზეუდე, კებედე, ასაფა, ტეკესტე.

„დინამო“: პირაევი, ელოშვილი, ძიაპშიპა, ხოშოლავა, კოტრიკაძე, დავარაშვილი, ჭკუასელი, გაგნიძე, კალოევი, ზაზროშვილი, მესხი.

მსაჯი ვ. რამიშვილი (თბილისი).

მრავალრიცხოვანი მაყურებელი ტაშით შეეგება ეთიოპიისა და თბილისის ფეხბურთელთა გამოჩენას სტადიონის მწვანე მინდორზე. სტუმრებს ცოცხალი ყვავილების თაიგულები გადასცეს როგორც დინამოელებმა, ისე „დელეგატებმა“ მაყურებლებიდან.

აფრიკელ სპორტსმენებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებულ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარემ ამხ. გ. სიხარულიძემ.

საპასუხო სიტყვით გამოვიდა ეთიოპიის დელეგაციის ხელმძღვანელი პოლკოვნიკი ვოლდე სელასიე ბერეკე. თავის სიტყვაში მან, სხვათა შორის, თქვა: ჩვენ უკვე ვნახეთ ქართველ ფეხბურთელთა თამაში (ეთიოპელები დაესწრნენ თბილისის ოფიცერთა სახლის გუნდის მატჩს ტაშკენტის „პახტაკორთან“) და დავრწმუნდით მათ მაღალ კლასში. რა თქმა უნდა, ჩვენ ვერ მოვუგებთ ასეთ ძლიერ მოწინააღმდეგეს, მაგრამ მაყურებელს ვაჩვენებთ თუ კი რამე შეგვიძლია, ვითამაშებთ მთელი გულით, მთელი ძალით.

მაყურებლებს კარგად ახსოვდათ ვოლდე სელასიე ბერეკეს ადრე ნათქვამი სიტყვებიც — რომ ისინი ჩამოსული არიან, რათა ისწავლონ საბჭოთა ფეხბურთელებისაგან, აიმაღლონ თამაშის კლასი.

პირდაპირ, დაუფარავად უნდა ითქვას, რომ დინამოელებმა ისე ცუდად ჩაატარეს მატჩი სტუმრებთან, რომ ჩამოსულნი ბევრს ვერაფერს შეიძენდნენ მათგან და ვერც ისწავლიდნენ. საქმე, რასაკვირველია, დიდ ანგარიშში არაა. ყველასათვის ცხადი იყო, რომ თბილისელები არც ცდილობდნენ ყოველი შექმნილი მომენტი გოლით დაემთავრებინათ, მაგრამ მათ თამაშში არ ჩანდა მთლიანობა, - საერთო ნახაზი, ტემპი, შეთამაშება.

რაც შეეხება აფრიკელ ფეხბურთელებს, მათ პირნათლად შეასრულეს თავისი სიტყვა. გუნდის ყოველი წევრი თამაშობდა დიდი მონდომებით, მაქსიმალური ენერგიით, მთელი გულით, მთელი ძალით.

მატჩის დასაწყისში პირაევმა ორი მსუბუქი ბურთი აიღო ასაფა და ტეკესტესაგან და მერე კარგა ხნით თამაშმა სტუმრების მხარეს გადაინაცვლა. ჭკუასელი სწრაფად გავიდა ნეგაშთან და არ დაარტყა კარში. გამოუყენებელი დარჩა რამდენიმე ზედიზედ მოწოდებული კუთხური საჯარიმოც, რომლებსაც დინამოელები თითქმის უბრძოლველად უთმობდნენ მოწინააღმდეგის დაცვასა და მეკარეს.

პირველი დარტყმა კარში შეასრულა მესხმა და ბერხანემ საკმაოდ ძნელი ბურთი აიღო მუცელზე დაწოლით, მაგრამ რამდენიმე წუთის შემდეგ იგივე მესხის მიერ დარტყმული ბურთი გაუშვა კარში — 1:0.

ყურადღებას იქცევდა ის თავისებური სტილი, რომლითაც ეთიოპიელები ასრულებენ ტექნიკურ ილეთებს. ბურთის მიღებას, გადაცემას, დარტყმას, მის ტარებასაც კი სრულ სისწრაფეზე ისინი ახორციელებენ ტერფის შიდა მხრით. ეს, რა თქმა უნდა ანელებს ტემპს, მაგრამ მეტ სიზუსტეს იძლევა. სუსტად არიან დაუფლებული სტუმრები ტანით ცრუ მოძრაობას და ფინტს. თითქმის ყოველ ცრუ მოძრაობას ისინი სწრაფი რეაქციით პასუხობენ და მეტწილად ტყუვდებიან. გარდა ამისა, მათ მოკლე, განივი გადაცემები აქვთ, რაც სასურველი მანძილის გადალახვისას დიდ დროსა და ენერგიის დახარჯვას მოითხოვს.

მოწინააღმდეგის თავდასხმის შეტევებს ეთიოპიელები ჯგუფური დაცვით ხვდებოდნენ და საკმაოდ კარგად ერკვეოდნენ კომბინაციების მოსალოდნელ გაგრძელებაში, ამიტომ დროულად გადიოდნენ გადამწყვეტი გადაცემის ასაღებად.

ეთიოპიის დაცვაში გამოირჩეოდნენ აიელე, მახმუდი, ადამუ. ეს უკანასკნელი აქტიურად მონაწილეობდა იერიშებშიც და ერთხელ პირაევი იძულებული იყო ნახტომით აეღო მის მიერ დარტყმული კუთხური ბურთი.

თავდასხმაში ძლიერად თამაშობდა კებედე. მას კარგად ესმის თამაში, ჩინებული ფიზიკური მონაცემები აქვს და ყოველთვის სახიფათოა მოწინააღმდეგის კარისათვის.

მეორე გოლი თბილისელებმა მხოლოდ ტაიმის დასასრულს გაიტანეს. მრავალი დაუმთავრებელი შეტევის შემდეგ, კოტრიკაძე სწრაფად შეიჭრა მოწინააღმდეგის განლაგებაში და ბურთი გადასცა ცენტრში, სადაც იგი მიიღო ზაზროშვილმა და გაგზავნა კარში — 2:0.

შესვენების შემდეგ რამდენიმე ცვლილება მოხდა ორივე გუნდის შემადგენლობაში. თბილისელებს კვლავ ჰქონდათ გოლის გატანის შესაძლებლობანი, მაგრამ კარში დარტყმის ნაცვლად ბურთი განაგრძობდა თავდამსხმელთა შორის მოძრაობას. მე-11 წუთზე სტუმრების რომელიღაც მცველმა ხელით ითამაშა კარის სიახლოვეს და ზაზროშვილმა ზუსტად გამოიყენა პენალტი.

ამის შემდეგ „დინამომ“ კიდევ უფრო მოუკლო თამაშს, რამდენჯერმე უყურადღებოდ ითამაშეს მცველებმა, რასაც ლოგიკური შედეგი მოჰყვა: კებედემ ისარგებლა ხელსაყრელი მდგომარეობით და ახლო მანძილიდან გაიტანა გოლი — 1:3.

დარჩენილ დროში ეთიოპიელები თამაშობდნენ კიდევ უფრო მეტი ენერგიითა და მონდომებით, ხოლო დინამოელებმა თუმცა ცადეს, მაინც ვეღარ შეძლეს აშლილი თამაშის დალაგება. საფინალო სასტვენამდე ანგარიში აღარ შეცვლილა.

მატჩის დამთავრების შემდეგ ეთიოპიელებმა მადლობა გადაუხადეს მაყურებლებს, დინამოელებს და დამსწრეთა გულთბილი ტაშის ქვეშ დატოვეს მინდორი.

ბ. ქორქია

• • •

სურათზე: ეთიოპიელი გირმაიე იღებს ძნელ ბურთს.

ფოტო მ. ზარგარიანისა.

ცხრილი

ძირითადი შემადგენლობანი

მდგომარეობა 20 ივნისისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
რტაკი“	14	9	3	2	47:18	21
ორპედო“	12	6	4	2	23:15	16
ურევ“.	12	7	1	4	26:28	15
ინამო“ ქ.	12	4	6	2	14:13	14
ინამო“ თბ.	12	4	4	4	19:16	12
ინამო“ მ.	12	3	6	3	15:16	12
ოკომოტივი“	12	3	5	4	16:14	11
ეხა	12	3	4	5	18:19	10
ენიტი“	12	1	8	3	12:21	10
რ. რეზერვ“.	11	2	4	5	14:19	8
ახტიორი“	12	1	6	5	11:24	8
სახლი ხვ.	11	3	1	7	15:27	7

• • •

ლენინგრადი. 19 ივლისი. მო- მატჩში ერთმანეთს შეხვდნენ ნიტი“ (ლენინგრადი) და „სპარტა- (მოსკოვი). ანგარიშით 6:0 გაიმარჯვეს სპარ- კელებმა.

• • •

კოვში შედგა მატჩი ადგილობ- „ტორპედოსა“ და „ლოკომო- “ შორის. შეხვედრა დამთავრდა დ — 1:1.

საერთაშორისო შეხვედრები

17 ივნისს კიევში ერთმანეთს შე- ხვდნენ ადგილობრივი „დინამო“ და ლეპტი“ (ბელგია). გაიმარჯ- კიეველებმა — 2:1.

18 ივნისს ლენინგრადის „შრომი- რეზერვების“ გუნდმა მიიღო მეტი“ (გდრ). მატჩი დამთავრდა დ — 1:1.

ტად საინტერესო გამოდგა ამა- დღის შეხვედრა მოსკოვის „დი- მო“ და „ატლეტიკ პორტუგე- “ (ბრაზილია) შორის, რომელიც ფრედ დამთავრდა — 1:1.

პირველი დამარცხება

თბილისი. „დინამოს“ სტადიონი. 17 ივნისი.

ოფიცერთა სახლი (თბილისი) — „პახტაკორი“ (ტაშკენტი) — 3:1 (2:0).

„პახტაკორი“ — ვოლოსტნოვი (გიაში), აზიზხოჯაევი, კოზენკოვი, აქახეევი, ტაზეიჯანოვი, მუკიმოვი, უხნოვი (უმიკი), მაკსუდოვი, კანეიკოვი, მურაშოვი, ბორკინი.

თბილისის ოფ. სახლი — ტიტოვი, ჭრელაშვილი, თორაძე, კვირკველია, ხუნდაძე, რამიშვილი, დალაქიანი, ნორაკიძე, მელაშვილი, კურტანიძე, ბეგლარიანი.

მსაჯი ვ. არხიპოვი (მოსკოვი).

ტაშკენტის უძლიერესმა გუნდმა გა- წელს „ბ“ კლასის მეორე ზონაში იკავა მე-12 ადგილი. წელს ტაშ- „პახტაკორი“ მნიშვნელოვნად ლისებული შემადგენლობით იდა. ჩატარებულ შეხვედრებში ტაშკენტელებმა აჩვენეს მონდომებული და ენერგიული თამაში — 17 ივნისამდე „პახტაკორი“ დაუმარცხებლად იბრძოდა და დაკარგული ქულების მხრივ საუკეთესო მდგომარეობა ჰქონდა ზონაში. გასაგებია ის ინტერესი მატჩისადმი, რომელიც თბილისის მაყურებლებმა გამოიჩინეს.

პირველი წუთიდან იერიშზე გადავიდნენ მასპინძლები. თავდამსხმელები სწრაფად, ტემპიანად უტევდნენ მოწინააღმდეგეს და მხოლოდ იმის გამო, რომ უკანასკნელი, გადამწყვეტი გადაცემა არ იყო ზუსტი, სტუმრების დაცვა იგერიებდა ბურთებს. „პახტაკორმა“ ვერ შეძლო მოედნის შუაში კომბინაციური თამაშით არმიელთა დაცვის რიგების გარღვევა, ამიტომ მათ 3 თავდამსხმელი დატოვეს წინ, რომლებსაც შორეული მაღალი გადაცემები ეგზავნებოდა გარღვევისათვის. თბილისელთა მცველები გარდა იმისა, რომ პირისპირ ბრძოლაში ჯობნიდნენ ტაშკენტის გუნდის თავდამსხმელებს, ხშირად ხელოვნურად ტოვებდნენ მათ „თამაშგარე“ მდგომარეობაში.

ანგარიში გახსნა დალაქიანმა. იგი სწრაფად გავიდა მოწინააღმდეგის საჯარიმო მოედანზე და იმ მომენტში, როცა ვოლოსტნოვი დაფარული იყო საკუთარი მცველების მიერ, ძლიერად დაარტყა კარში — 1:0.

თბილისელებმა ერთხანს დაუკლეს თამაშის ტემპს, მოადუნეს შეტევათა სიმწვავე, მაგრამ ტაიმის დასასრულისათვის ნახევარმცველთა აქტიური მოქმედების წყალობით თავდამსხმელები კვლავ გამოცოცხლდნენ. ხუნდაძე გაბედულად შევიდა მოწინააღმდეგის კარის სიახლოვეს და ძნელი მდგომარეობიდან მოულოდნელად დაარტყა კარში. ანგარიში გახდა 2:0.

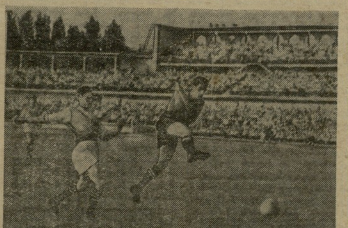

შესვენების შემდეგ „პახტაკორმა“ ცადა გარდატეხის შეტანა თამაშში, მაგრამ თბილისელები აშკარად ჯობნიდნენ მოწინააღმდეგეს ყოველ რგოლში. მალე კურტანიძემ ხუნდაძის ზუსტი გადაცემიდან მესამე ბურთი გაიტანა სტუმართა კარში.

ერთადერთი ბურთი, რომელიც ტაშკენტელებმა გაიტანეს თბილისელთა კარში, დაცვის უხეში შეცდომის შედეგი იყო. ამ ანგარიშით 3:1 თბილისის ოფიცერთა სახლის გუნდმა პირველი დამარცხება მიაყენა ტაშკენტის „პახტაკორს“ და განაგრძობს ლიდერობას მეორე ზონაში.

თბილისის არმიელები ამჟამად საუკეთესო ფორმაში იმყოფებიან. ძლიერ კოლექტივში განსაკუთრებით გამოირჩევიან მეკარე, მცველები და ნახევარმცველები, მაგრამ ყოველთვის თანაბრად ვერ თამაშობს თავდასხმა. კერძოდ, აღნიშნულ მატჩში სუსტი შთაბეჭდილება დატოვეს ნორაკიძემ, კურტანიძემ (რომელიც ამ დღეს პირველად თამაშობდა გუნდში). რაზუსტად ურტყამდა კარში მელაშვილი.

ა. გონელი,

რესპუბლიკური კატეგორიის მსაჯი.

• • •

სურათზე: თბილისელთა თავდამსხმელი დალაქიანი გარღვევაზე.

საქართველოს პირველობა

17 ივნისს გაიმართა ფეხბურთში საქართველოს პირველობის მორიგი ტურის მატჩები.

ქობულეთის „კოლმეურნე“ თბილისში შეხვდა „ლოკომოტივს“. რკინიგზელებმა თავიდანვე იერიშებით [illegible] და მალე გახსნეს [illegible]. ქობულეთელთა გუნდი ამ დღეს თამაშობდა უსისტემოდ, აბნეულად. მთელი მატჩის განმავლობაში აშკარა იყო „ლოკომოტივის“ უპირატესობა, რომელმაც გაიმარჯვა ანგარიშით 7:0.

ახალქალაქის ნაკრებმა გუნდმა თავის მოედანზე მიიღო სტალინირის „სპარტაკი“. მატჩი დამთავრდა ფრედ — 2:2.

თბილისში ერთმანეთს შეხვდნენ ახალგაზრდობის საფეხბურთო სკოლისა და „დინამოს“ I გუნდები. მე-9 წუთზე დინამოელთა კარში დანიშნულ იქნა პენალტი, რომელიც ვერ გამოიყენა ანთაძემ. შემდგომში მოწინააღმდეგეებმა ერთმანეთის კარში თითო ბურთი გაიტანეს და ეს უფერული მატჩი დამთავრდა ფრედ—1:1.

თბილისის 26 კომ. სახ. რაიონის გუნდის სტადიონზე მასპინძლებმა მიიღეს მახარაძის „კოლმეურნე“. პირველ ტაიმში ვერც ერთმა გუნდმა ვერ შეძლო ანგარიშის გახსნა. შესვენების შემდეგ მახარაძელები თამაშობდნენ მეტი ენერგიითა და მონდომებით. მათ მოიპოვეს გამარჯვება ანგარიშით 2:1.

ფოთში თამაშობდნენ ადგილობრივი „ბურევესტნიკი“ და თბილისის ტრამვაი-ტროლეიბუსის სამმართველოს გუნდი. მატჩი დამთავრდა ტრამვაელების გამარჯვებით 1:0.

საინტერესო გამოდგა მატჩი ქუთაისში გორისა და ადგილობრივი „დინამოს“ შორის. მასპინძელთა თამაშში მეტი სიმწვავე და მრავალფეროვნება იგრძნობოდა. ანგარიშით 1:0 გამარჯვება მოიპოვა ქუთაისის „დინამომ“.

ბოლო ტურებში მნიშვნელოვნად გააძლიერა თამაში სოხუმის „დინამომ“. სოხუმელებმა თავის მოედანზე მიიღეს რუსთავის „მეტალურგი“ და დაამარცხეს იგი დიდი ანგარიშით 7:0.

ბათუმის დინამოელთა აშკარა უპირატესობით აღინიშნა მათი მატჩი ქუთაისის „ტორპედოსთან“. ბათუმელებმა მოწინააღმდეგის კარში გაიტანეს 6 ბურთი, ხოლო თავისაში მიღეს მხოლოდ 1.

• • •

მეორე ჯგუფი. აღმოსავლეთი ზონა. ყვარელი-„კოლმეურნე“ (ადიგენი) — 0:0, „ბურევესტნიკი“ (რუსთავი)-ყვარელი — 8:0, გურჯაანი-ბოლნისი — 3:2, „შრ. რეზერვები“ (თბილისი)-„ბურევესტნიკი“ (ბორჯომი) — 3:0, „ლოკომოტივი“ (გურჯაანი)-„სტროიტელი“ (კასპი) — 1:3, „რემზავოდი“ (თბილისი)-„სტროიტელი“ (რუსთავი) — 2:0, ორჯონ. ვაგ. შემკ. ქარხანა (თბილისი)-„სპარტაკი“ (თელავი) — 4:0. დასავლეთი ზონა. წულუკიძე-„სპარტაკი“ (ცხაკაია) — 0:0, „ვოდნიკი“ (ფოთი)-„ბურევესტნიკი“ (გაგრა) — 1:3, „ბურევესტნიკი“ (ბათუმი)-„ლოკომოტივი“ (ხაშური) — 2:1, „კოლმეურნე“ (ზუგდიდი)-სამტრედია — 3:3, ხობი-„სპარტაკი“ (საჩხერე) — 1:0, „კოლმეურნე“ გალი-„შახტიორი“ (ტყიბული) — 8:0, „ლოკომოტივი“ (ოჩამჩირე)-„კოლმეურნე“ ჩოხატაური — 2:0.

ცხრილი

პირველი ჯგუფი

მდგომარეობა 20 ივნისისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„ლოკომოტ“. თბ.	12	9	1	2	25:5	19
„დინამო“ ქუთ.	12	8	3	1	31:13	19
„დინამო“ ბათ.	11	7	3	1	32:13	17
„კოლმ.“ მახ.	11	6	3	2	26:16	15
ტბს-ი თბ.	11	6	2	3	30:10	14
„ბურევ.“ ფოთი	12	6	2	4	17:15	14
„ტორპედო“ ქუთ.	12	5	3	4	23:27	13
„დინამო“ სოხ.	11	5	2	4	23:19	12
„დინამო“ გორი	12	4	4	4	14:11	12
26 კომ. რ-ნი თბ.	10	4	2	6	15:31	10
„კოლმ.“ ქობ.	12	2	4	6	13:24	8
ახ. ფეხ. სკ. თბ.	10	2	3	5	12:15	7
„დინამო“ I თბ.	11	2	3	6	15:26	7
„მეტალ.“ რუსთ.	10	3	1	6	14:25	7
„სპარტაკი“ სტ.	12	2	2	8	12:28	6
ახალქალაქი	11	0	2	9	8:32	2

შეხვედრა მოჭადრაკეებთან

13 ივნისს, თბილისის მასწავლებლის სახლში, საქართველოს სსრ განათლების მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალურმა კომიტეტმა, გაზეთ „სახალხო განათლების" რედაქციამ და მასწავლებლის სახლის გამგეობამ მოაწყვეს დედაქალაქის სკოლების, მასწავლებლებისა და უფროსი კლასების მოსწავლეების შეხვედრა სსრ კავშირის 1956 წლის ქალთა საჭადრაკო პირველობის მონაწილეებთან — ნ. გაფრინდაშვილთან, მ. ტოგონიძესთან და მათ მწვრთნელ ვ. ქარსელაძესთან.

შეხვედრა შესავალი სიტყვით გახსნა საქართველოს სსრ განათლების მუშაკთა პროფკავშირის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარემ ლ. მალლაფერიძემ. დამსწრე საზოგადოებამ ინტერესით მოისმინა საჭადრაკო კომპოზიტორის გ. ნადარეიშვილის მოხსენება ახალგაზრდა მოჭადრაკეებისა და მათი მწვრთნელის მუშაობის შესახებ. სტუმრებს მიესალმნენ და მომავალი წარმატებები უსურვეს თბილისის 68-ე საშუალო სკოლის დირექტორმა კ. ფხაკაძემ, ამავე სკოლის კომკავშირის კომიტეტის მდივანმა დ. ჯანყარაშვილმა და სხვებმა.

სიტყვით გამოსულმა ვ. ქარსელაძემ ილაპარაკა ახალგაზრდობაში ჭადრაკის პოპულარიზაციისა და მოსწავლეთა აღზრდაში სპორტის ამ სახეობის უდიდესი მნიშვნელობის შესახებ.

სტუმრებს გადასცეს საჩუქრები.

დასასრულ გაიმართა კონცერტი.

ო. აბაშიძე

კოლექტივის სექციებში

სოფელ ზასილეთის (ჩოხატაურის რაიონი) კოლმეურნეობის ფიზკულტურულ კოლექტივში შექმნილია ფეხბურთის, ძალოსნობის, ფრენბურთის, ლელოს, კალათბურთის, მძლეოსნობის, ჭადრაკისა და შაშის სექციები, რომლებშიც 150-მდე კოლმეურნე ფიზკულტურელია გაერთიანებული.

ზასილეთის ფიზკულტურულ კოლექტივში ხშირად ტარდება სპორტული ღონისძიებები. ამ დღეებში აქ ჩატარდა პირადი პირველობის გათამაშება ჭადრაკში (წრის ხელმძღვანელი ს. ქლენტი), რომელშიც მონაწილეობდა 14 მოჭადრაკე. პირველი ადგილი 12 ქულით დაიკავა გ. წიტაიშვილმა, მეორე ადგილი გ. ჯაშმა, ხოლო მესამე — ი. კოპლატაძემ.

გ. ახალაია

ბელგრადის მატჩ-ტურნირი

საბჭოთა კავშირისა და იუგოსლავიის უძლიერეს მოჭადრაკეთა მატჩ-ტურნირის გახსნას, რომელიც ბელგრადის სახალხო უნივერსიტეტის შენობაში მოხდა, მრავალი მაყურებელთა [illegible] რი [illegible] ლი ლაყუროთ. საზეიმო ნაწილის შემდეგ მატჩ-ტურნირის მთავარმა მსაჯმა, შვეიცარიელმა მილიონერმა და ჭადრაკის მეცენატმა ალოიზ ნაგლერმა შეჯიბრება გახსნილად გამოაცხადა.

თავიდანვე მაყურებელთა ყურადღება მიიქცია საბჭოთა კავშირის ჩემპიონ ტაიმანოვის შეხვედრამ რაბართან. უკვე დებიუტში იუგოსლაველმა ორი პაიკში ფიგურა შეწირა, მაგრამ შემდგომ რაბარის ენერგიული თამაში ტაიმანოვის შეუპოვარ დაცვას წააწყდა. საკმარისი იყო რაბარის შეცდომა, რომ ტაიმანოვმა ძლიერი იერიშით მოწინააღმდეგის მეფე დაამარცხა. შედეგიანი აღმოჩნდა აგრეთვე გელერ-კარაკლაიჩის შეხვედრა. იუგოსლაველმა კარგად გამოიყენა მოწინააღმდეგის შეცდომები და გაიმარჯვა. ბოლესლავსკი-ტრიფუნოვიჩის, სმისლოვ-მატანოვიჩის, ავერბახ-ივკოვის, კერეს-პირცის, პეტროსიან-მილიჩისა და გლიგორიჩ-კოტოვის შეხვედრები ყაიმით დამთავრდა.

მატჩ-ტურნირის პირველ ტურის ანგარიშია 4:4.

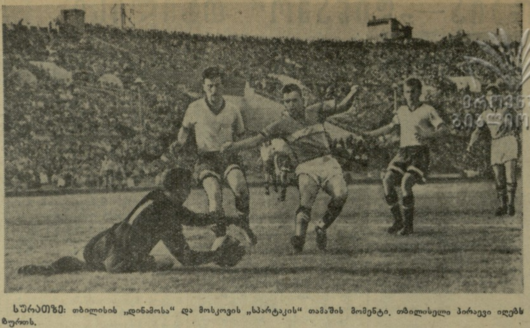

სურათზე: თბილისის „დინამოსა" და მოსკოვის „სპარტაკის" თამაშის მომენტი. თბილისელი პირაევი იღებს ბურთს.

„რიოს ჟონგლიორები"

ცნობილია, რომ ბრაზილიას სამხრეთ-ამერიკულ ფეხბურთში თვალსაჩინო ადგილი უკავია. ბრაზილიელები მსოფლიოს ყველა ჩემპიონატების უცვლელი მონაწილენი არიან. 1934 წელს მათ მერვედფინალამდე მიაღწიეს. ოთხი წლის შემდეგ კი მესამე საპრიზო ადგილი დაიკავეს. 1950 წელს ბრაზილიის ნაკრები მეორე ადგილზე იყო, ხოლო 1954 წელს, მან მეოთხედფინალში წააგო მატჩი უნგრეთთან ანგარიშით 2:4.

მიუხედავად იმისა, რომ ბრაზილიის ნაკრებმა ტრადიციულად ვერ დაიკავა საპატიო ადგილი პირველ სამეულში, სხვადასხვა ქვეყნის სპეციალისტებმა მათ თამაშს მაღალი შეფასება მისცეს. ბრაზილიის გუნდს გაზეთებმა უწოდეს „უცნაური", „ატლეტური", „ექსპანსიური" და „თითქმის ვირტუოზული".

რა არის დამახასიათებელი საერთოდ ბრაზილიის გუნდებისათვის და პირველ რიგში ნაკრებისათვის? ეს არის ინდივიდუალისტების კრებული, სადაც ცალკეული „პრემიერები" გამოირჩევიან შეუდარებელი არტისტულობით. ბრაზილიელები ისევე მაღალტექნიკურად თამაშობენ თავით, ისე ამუშავებენ ბურთს სიმაღლეზე, როგორც მინდორზე ფეხით.

ატლეტური აღნაგობის მიუხედავად სამხრეთელები მაღალ ტემპში თამაშობენ და ძალიან მოქნილნი არიან, ადგილებს იშვიათად იცვლიან, სამაგიეროდ ბევრს მოძრაობენ. ყველა თავის ზონაში მოქმედებს, მხოლოდ გამონაკლისს წარმოადგენს ნახევარდაცვა, რომელსაც მოქმედების დიდი რადიუსი აქვს. ცნობილი უნგრელი მწვრთნელის გუსტავ შებეშის აზრით „ბრაზილიელებმა რომ შეძლონ მაღალ ტექნიკის გაზრებულ, კოლექტიურ თამაშთან შერწყმა — სულ ახლოს იქნებიან სრულყოფასთან".

ბრაზილიის ფეხბურთის საუკეთესო წარმომადგენელი, განუმეორებელი „ვარსკვლავი" ხულინო, მსოფლიოში საუკეთესო მარჯვენა გარემარბად იქნა აღიარებული. მასთან ერთად უძლიერესთა სამეულში მოხვდნენ მარჯვენა მცველი დიალმა სანტოსი, მარცხენა მცველი ნილტონ სანტოსი, მარჯვენა ნახევარდამცველი დიდი და მარცხენა ნახევარდამცველი პინგო.

ბრაზილიაში ფეხბურთის სამი ცენტრია: რიო-დე-ჟანეირო, სან-პაულუ, და პორტუ-ალეგრი. ამ ქალაქების გუნდები „კარიოკასი", „პაულისტასი", „ტაუხოსი" და ორი წამყვანი კლუბი „ვასკო დე გამა" და „ფლამინგო" — აი, უძლიერესი ხუთეული, რომელთა თამაშები რიო-დე-ჟანეიროს მთავარ სტადიონს (200 ათას მაყურებელზე) „მარაკანას" პირამდე ავსებს.

ცხელი, თითქმის აუტანელი ზაფხულის გამო ფეხბურთის სეზონი ბრაზილიაში შემოდგომასა და ზამთარში მიმდინარეობს. გაზაფხულზე, როგორც წესი, ბრაზილიის კლუბები სტუმრობენ მიდიან შეერთებულ შტატებში, შემდეგ კი ევროპაში. უკანასკნელი 10 წლის მანძილზე ბრაზილიის გუნდებმა 1000-მდე საერთაშორისო შეხვედრა ჩაატარეს და 500-ზე მეტი მატჩი მოიგეს.

„ატლეტიკა პორტუგეზა", რომელსაც ევროპაში „რიოს ჟონგლიორები" შეარქვეს, ბრაზილიის საფეხბურთო ჩემპიონატში წელს მე-6 ადგილზე იმყოფება. გასულ წელს ამ გუნდმა ევროპაში 16 შეხვედრა ჩაატარა. 11 მატჩი მათ მოიგეს და მხოლოდ 5 წააგეს. წელს „ატლეტიკა პორტუგეზამ" რამდენიმე მატჩი გამართა შეერთებულ შტატებში, საფრანგეთში, დანიაში, შვეციაში, შვეიცარიასა და პოლონეთში. ამ ამხანაგური შეხვედრების საერთო ბალანსი არ არის ოკეანისგადაღმელ ფეხბურთელების სასარგებლოდ. ბრაზილიელებმა წააგეს „ნორჩეპინგთან" (შვეცია) — 1:2, „ლოზანა-სპორტთან" (შვეიცარია) — 4:5 ცვკს-თან (პოლონეთი) — 1:2. მაგრამ აქვე უნდა შევნიშნოთ, რომ გუნდი ამჟამად არადეგებზე იმყოფება. ტურნეს ევროპაში მაინცდამაინც სერიოზულად არ ეკიდება და მხოლოდ ზოგჯერ ამჟღავნებს თავის ნამდვილ შესაძლებლობას.

ვინ გამოდის „ატლეტიკა პორტუგეზას" შემადგენლობაში, ვინ იცავს ამ კლუბის სახელს საბჭოთა კავშირის გუნდებთან შეხვედრაში? თავდასხმის ხუთეული ასე გამოიყურება — ნეი ფერეირა, იორგე გუილხერმი, ფერნანდო სანტანახუა, ნეცა და ფრანცისკო ცეზარი. ნახევარდაცვაში გამოდიან აროლდო დიასი, მარიო ფარია და ჰენრიკე სანტოსი. დაცვაში თამაშობენ გუნდის კაპიტანი ჩიკარინო, ვალტერ დე კარვალხო, ჯოე ვიანა, ლუჩიო სოარედი. ბრაზილიელთა კარს იცავს ვირტუოზი ანტონინო და სილვა (1 მ 70 სმ). ამათ გარდა გუნდის შემადგენლობაში არიან იორგე ბორბოზა, ელბა კსავიერი და სხვები. გუნდის მწვრთნელია ერთ დროს „ფლამინგოს" უძლიერესი მარჯვენა გარემარბი ლორივალ ლორენცი.

ბრაზილიელი ფეხბურთელების სტუმრობა საბჭოთა კავშირში სპორტული აზოგადოებრიობის დიდ ინტერესს იწვევს. 1928 წლიდან, მას შემდეგ რაც ჩვენს ქვეყანაში ურუგვაის მუშათა გუნდი გამოდიოდა, საბჭოთა სპორტსმენები არ შეხვედრიან სამხრეთ ამერიკის ფეხბურთელებს, რომლებსაც საერთო აღიარებით ბევრი კარგი რამ აქვთ და, პირველ რიგში, ვირტუოზობამდე აყვანილი ტექნიკა.

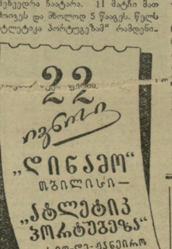

მოფარიკავეთა შეხვედრები

ორჯონიკიძის სახელობის კულტურისა და დასვენების ცენტრალურ პარკში მოეწყო თბილისის პირველობა ფარიკაობაში მოსწავლეთა შორის.

უმცროსი ასაკის ბავშვებს შორის რაპირაში გამარჯვება მოიპოვა გ. ცანავამ, რომელმაც ამ სახეობაში კარგი ტექნიკური მომზადება გამოავლინა. ერთადერთი წაგება მას ჰქონდა რ. კოვაჩევიჩთან შეხვედრაში მაგრამ პირველი ადგილის გამოსავლინებლად მათ შორის დამატებით შეხვედრაში გამარჯვება მოიპოვა ცანავამ.

15-16 წლის ასაკის რაპირისტთა შორის საუკეთესო იყო თ. ზაუტაშვილი. ამავე ასაკის გოგონათა შორის გაიმარჯვა ლ. შაქაროვამ.

უფროს ასაკში ძლიერად ჩაატარა ბრძოლები 5. ხავთასმა. ვაჟთა შორის პირველი ადგილის კონკურენტებს ჯ. ჰუმბურიძესა და გ. მარვიშვილს წაგებათა თანაბარი რაოდენობა ჰქონდათ. დამატებით შეხვედრაში მარგიშვილმა დაამარცხა მოწინააღმდეგე.

ესპადრონით ბრძოლაში 15-16 წლის ჭაბუკთა შორის გამარჯვებული გამოვიდა თ. ფხალაძე. მეტად დაძაბული და საინტერესო იყო ბრძოლა ამ სახეობაში უფროსი ასაკის ჭაბუკებს შორის. ჯ. კანკიას, მ. ძიძიაშვილსა და ა. ქერივიშვილს თანაბარი შედეგი ჰქონდათ, მაგრამ მიღებულ ჩხვლეტათა ყველაზე ნაკლები რაოდენობა აღმოაჩნდა კანკიას, რომელსაც მიენიჭა კიდეც პირველი ადგილი.

შეჯიბრების დამთავრების შემდეგ გამარჯვებულებს გადაეცათ სიგელები. სიგელების ყველაზე მეტი რაოდენობა ჰქონდათ მოსწავლეებს, რომლებიც გაერთიანებული არიან „ბურევესტნიკის" ბავშვთა სპორტული სკოლის სექციაში. არ შეიძლება გვერდი ავუაროთ იმ გარემოებას, რომ თბილისის ნორჩ მოფარიკავეთა საერთო მომზადება დამაკმაყოფილებელი არაა. ბევრი მათგანი ტაქტიკურად ერთფეროვნულად იბრძვის, დაუფლებული არაა ტექნიკურ ილეთებს.

უ. ჭიჭინაძე

* ○ *

დეივ ზიმი—ახალი „ვარსკვლავი"

ამას წინათ კალიფორნიის შტატ პატარა ქალაქ სანგერში დეივ ზიმ 220 იარდი (201,2 მეტრი) გაირბინ 20 წამში. ასეთი სენსაციური ცნობ დიდი ხანია არ გამოუქვეყნებიათ ამერიკულ გაზეთებს. 220 იარდი 2 წამში — ეს იყო მართლაც ფანტა ტიკური მსოფლიო რეკორდი, რო მელზეც ლირდა ლაპარაკი.

დეივი ზიმი 19 წლისაა. 1954 წლა დე იგი თითქმის არ იცნობდა მძლეო ოსნობას.

მისი პირველივე მონაწილეობ სპრინტში სენსაციური იყო. ყველ სათვის უცნობმა ზიმმა მოულოდნე ლად დაამარცხა ოლიმპიური ოქროს მედლის ერთ-ერთი მთავარი პრეტენ დენტი სტენფილდი. და არა მარტო დაამარცხა — 100 იარდზე (91,4 მ რბენაში ჩვენა შესანიშნავი შედეგ — 9,5. მაგრამ ეს ზიმის წარმატებ მხოლოდ დასაწყისი გამოდგა. „ფენო მენალური" მონაცემების მქონე ჭაბუ კი თანმიმდევრულად, ერთიმეორის მიყოლებით ამარცხებს ამერიკის ცნო ბილ სპრინტერებს და მათ შორის მორროუს. ამასთან ზიმმა დაამყარ მსოფლიოს ორი რეკორდი და ერთ გაიმეორა.

ზიმი, თითქოს განგებ, მუდამ არა ხელსაყრელ პირობებში გარბის: ან სარბენი ბილიკია უვარგისი, ან ქარ უშლის მას ხელს და სხვა ამგვარი. გაზაფხულზე ნიჭიერმა მძლეოსანმ ცადა თავისი შესაძლებლობებ მძლეოსნობის სხვა სახეობაში დ კვლავ წარმატებას მიაღწია. იგი სიგ რძეზე ხტომაში 7-მეტრიან ზღვარ ვადაცდა, ხოლო ბადრო 40 მეტრზ ტყორცნა.

სპეციალისტების აზრით ზიმი ერთ ნაირად კარგად გარბის როგორც პარ ტნიორებთან, ისე მარტო, მაგრამ მას ცუდი ჰქონდა სტარტი. საერთო სპრინტერი პისტოლეტის გასროლის შემდეგ დაღუნული, თითქმის მიწაზე გაწოლილი ძლევს პირველ მეტრებს. ეს საჭიროა სისწრაფის თანდათანო ბითი გაძლიერებისათვის. ზიმი კი მესტარტის ნიშანზე სწორდება და მხოლოდ ამის შემდეგ იწყებს რბენას. სამაგიეროდ მას არაჩვეულებრივად ენერგიული ფინიში აქვს და სწორედ ამის ხარჯზე ილად ანაზღაურებს სტარტზე დაკარგულ წამის მეათე დებს. სწორედ ასე დაამყარა მან მსოფლიოს ორი რეკორდი. ადვილი წარმოსადგენია ოუენსის რეკორდის ბედი (100 მეტრი — 10,2) მას შემ დეგ, როცა ზიმი ისწავლის ნორმა ლურ სტარტს.

რასისტული კანონები

ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს ცნობით ლუიზიანის შტატში (აშშ) მიღებულ იქნა მთელი რიგი კა ნონპროექტებისა, რომლებიც კრძა ლავენ სპორტულ თამაშებს, მე ცადინეობებს, შეჯიბრებებსა და სხვ მისთანა ღონისძიებებს „ფერადი" მოსახლეობის მონაწილეობით.

რედაქტორი ი. უგულავა

გაზეთი გამოდის ოთხშაბათობით და კვირაობით. რედაქციის მისამართი: თბილისი, ელბაქიძის დაღმართი № 12. დეპეშებისათვის თბილისი, „ლელო".
ტელეფონები: რედაქტორისა — 3-89-62, პ.მგ. მდივნისა და განყოფილებების — 3-90-34, მორიგისა და გამომცემლობის — 3-38-25.

უე 03043

პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი", თბილისი. ლენინის ქ. № 14.